

Türi Vallavalitsus
Kohtu tänav 2, Türi
72213 Järva maakond
vallavalitsus@tyri.ee

Teie: 02. mai 2019 nr 7-1.3/2139

Meie: 31.05.2019 nr 9.3-4/19/2625-2

Türi valla üldplaneeringu lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise kavatsus

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) planeerimisseaduse § 81 lg 1 ja Vabariigi Valitsuse 17.12.2015. a määruse nr 133 „Planeeringute koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 alusel Türi valla üldplaneeringu lähteseisukohad ja Türi valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) väljatöötamise kavatsuse tutvumiseks ja ettepanekute tegemiseks.

Türi Vallavolikogu algatas 27.09.2018 otsusega nr 56 Türi valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise. Üldplaneeringu eesmärgiks on uue valla territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja üldiste arengusuundade määratlemine, maakasutuse ja ehitustingimuste seadmine ning täpsustamine ning seeläbi Türi vallast atraktiivse elamis- ja ettevõtluspiirkonna kujundamine. Üldplaneeringu koostamise käigus viiakse läbi KSH, mille eesmärgiks on planeeringu koostamisel leida sellised lahendused, mille puhul oleks võimalik vältida või maksimaalselt vähendada ebasoodsat mõju inimese tervisele, elu- ja looduskeskkonnale. KSH-s hinnatakse üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevaid olulisi negatiivseid mõjusid ja pakutakse välja vajalikke leevendavaid meetmeid.

Amet on tutvunud Türi valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja üldplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsusega ning esitab täiendavad ettepanekud ja märkused, millega üldplaneeringu ja KSH koostamisel arvestada:

Müra

Välisõhus levivat müra reguleerib atmosfääriõhu kaitse seadus (edaspidi AÕKS) ja müra normtasemed on sama seaduse § 56 lg 4 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.12.2016. a määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi KeM määrus nr 71), mis jõustus 01.02.2017. AÕKS § 57 toodu kohaselt määratakse vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele mürakategooriad ning sellest lähtuvalt tuleks Türi valla maa-alal määrata üldplaneeringust lähtuvalt mürakategooriad.

Tootmistegevuse negatiivsed mõjud

Tootmistegevusega võib kaasneda müra, vibratsioon ja õhusaaste ning antud negatiivsed mõjusid on enamasti keeruline hinnata. Ühekordsed mürasündmused ja müra muutlik iseloom võivad müraallika lähipiirkonnas elavatele inimestele põhjustada häiringuid ka siis, kui tööstusmüra vastab KeM määrus nr 71 toodud normtasemetele. Eelnevast tulenevalt soovib amet uute objektide planeerimisel mainitud olukordade teket ennetada ning vältida tootmisalade ja müratundlike alade (eeskätt elamualade) kõrvuti planeerimist. Võimalike negatiivsete mõjude vältimiseks tuleb müraallika ja müratundliku objekti vahele planeerida võimalikult suur puhverala, mis leevendaks tootmisest põhjustatud negatiivseid mõjusid ning tagaks elamualal normeeritud müra ja välisõhu saastatuse tasemed. Õhusaaste puhul peab arvestama mitmest saasteallikast tuleneva võimaliku koosmõjuga.

Puhverala võib olla kõrghaljastusega haljasala, ärimaa või muu müra suhtes mittetundlike hoonete ala. Ühtlasi tuleb arvestada, et kõrghaljastus ei pruugi olla piisav müraleevendav meede ja kõrghaljastusega puhveralade mürahäiringute leevendavat toimet ei ole võimalik täpselt määrata ning see võib olla sõltuv aastaajast.

Tuuleenergia tootmiseks sobivate maa-alade määramisel ja tuuleparkide rajamisel arvestada, et antud seadmete müratasemed ei tohi ületada KeM määruses nr 71 kehtestatud normtasemeid. Lisaks tuleb arvestada, et tuulegeneraatori(te) töötamisel võib tekkida infraheli, mis peab vastama sotsiaalministri 06.05.2010.a määruses nr 75 „Ultra- ja infraheli helirõhutasemete piirväärtused ning ultra- ja infraheli helirõhutasemete mõõtmine“ kehtestatud infraheli piirväärtustele.

Müra- ja saastetundlikud objektid

Amet ei soovita müra- ja saastetundlike objektide (elamud, mänguväljakud, lasteasutused, koolid, hooldekodud) planeerimist tiheda liiklussagedusega teede (maantee, raudtee, tänav) lähedusse. Uute teede projekteerimisel arvestada liiklusest tulenevate negatiivsete mõjudega ning sellega, et tagatud oleksid kehtivad müra-, õhusaaste ja vibratsiooni normid. Hinnata uute sotsiaalobjektide (haridusasutused, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused) vajadust Türi vallas ning seda, millised piirkonnad ja keskkonnatingimused sobivad objektide rajamiseks. Võimalusel märkida sobivad piirkonnad üldplaneeringu joonistele.

Liiklusest, äri- ja kaubandustegevusest ning tehnoseadmetest levivad müratasemed peavad müratundlikel alades vastama KeM määruses nr 71 lisas 1 kehtestatud vastava mürakategooria siht- või piirväärtustele.

Elamutes ja ühiskasutusega hoonete siseruumides peavad müratasemed vastama sotsiaalministri 04.03.2002 määruses nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ kehtestatud normtasemetele. Rakendada müravastaseid meetmeid lähtudes muuhulgas EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest.“

Joogivee kvaliteet

Salvkaevude reostustundlikkuse tõttu ei soovita amet planeerimisel uute salvkaevude rajamist joogiveeallikatena. Lähtuvalt veeseaduse § 28 lg 1 on veehaarde sanitaarkaitseala joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veeala, kus veeomaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist. Sellest tulenevalt tuleks vältida ehitiste planeerimist veehaarde sanitaarkaitsealadele.

Supluskohad

Türi valla üldplaneeringu lähteseisukohtade (Kobras AS, töö nr 2019-066, aprill 2019) peatükis 6. *Supelranna ala määramine* toodu kohaselt asub Türi vallas mitmeid looduslikke ja tehisveekogusid, millest palju on kasutuses ka supluskohadena. Juhime tähelepanu, et supluskohad peavad vastama Vabariigi Valitsuse 03.04.2008.a määruses nr 74 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“ toodud nõuetele. Vastavalt Euroopa Direktiivi nõuetele ja eeltoodud määruse § 5-le korraldab supluskoha omanik või valdaja suplusvee seire vastavalt seirekalendrile. Kui supluskohas lõpetatakse suplusvee uuringute teostamine, siis tuleks suplejaid teavitada, et kasutatav veekogu ei ole enam supluskoht ning suplusvee kvaliteeti ei kontrollita. Kui supluskoht on juba pikaajalisel kasutusel, jääb see omaniku vastutusalasse. Supluskoha omanik või valdaja korraldab suplusvee seiret ning andmed veekvaliteedi kohta kuuluvad avalikustamisele.

Radoon

Elamutes ning ühiskasutusega hoonetes võib radoon põhjustada olulist riski tervisele. Enne uute elamute, olme- ja teiste samaotstarbeliste hoonete ehitamist tuleks planeeritaval maa-aladel läbi viia radooni tasemete mõõtmised. Tähelepanu tuleb pöörata asjaolule, et radoonisisaldus ei ole pinnases ühtlaselt jaotunud, mistõttu võib madala radooniriskiga piirkonnas esineda kõrge radoonitasemega alasid. Vajadusel tuleb ehitamisel rakendada radoonikaitse meetmeid vastavalt EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“ toodule, et tagada siseruumides radooniohutu keskkond ning vältida majade siseõhu rikastumist radooniga üle lubatud piiri (200 Bq/m³).

Kaitsevööndid

Tervist toetava ja parendava elukeskkonna loomisel soovitame lähtuda põhimõttest, et kaitsevöönditesse (riigimaanteed, raudteed, kohalikud teed, elektriliinid jne) ei planeeritaks uusi elamuid ega sotsiaalobjekte. Tähelepanu tuleb pöörata ka võimalikele perspektiivsetele teedele ning nende kaitsevöönditele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Raul Sarri

vaneminspektor menetlusgrupi juhi ülesannetes

Põhja regionaalosakond

Deve Andreson, 794 3729

deve.andreson@terviseamet.ee